

KOSTEL VŠECH SVATÝCH V OLBRAMOVICÍCH

Olbramovický kostel je zasvěcen Všem svatým.

Slavnost Všech svatých je křesťanský svátek, který připomíná všechny svaté, a to nejen ty, kteří jsou **oficiálně kanonizováni**, ale také ty, o „jejichž svatosti neví kromě Boha nikdo“.

Slaví se: 1. listopadu. V Olbramovicích se koná okolo tohoto data **Posvícení**.

Kostel Všech svatých je **původně románský kostel**. Původně byl menší, nízký, zakončený půlkruhovou apsidou.

Původní kostel byl zhruba poloviční a měřil 22 loktů. Uvnitř i zvenku kostela lze poznat, kam sahal – uvnitř ke sloupu po pravé straně a zvenku je vidět řada odhalených kamenů po levé straně hlavního vchodu.

Z románské stavební fáze se zachovalo zdivo věže z lámaného kamene, **věž s dvojitými okénky a obvodové zdivo lodi**.

Okna věže jsou umístěna v horním patře ve dvou řadách, jsou podvojná, rozdělená sloupky. Hrany oken a věže jsou ozdobeny tesanou žulou.

Původní románský kostel byl **roku 1866 přestavěn**. Stará románská apsida byla zbořena, loď kostela prodloužena o dalších 25 loktů a ukončena novou apsidou, ozdobenou zvenku zubatou římsou. Při této přestavbě získal kostel současnou pseudorománskou fasádu.

Cibulovitá bání věže pochází ze 17. století. V roce 1881 totiž do věže uhodil blesk, který ji poničil. Nynější bání pochází z roku 1884.

První zmínky o olbramovickém kostele pocházejí z **druhé poloviny 12. století, kdy byl založen společně se vsí**.

O jeho založení se zasloužili rytíři z Olbramovic. Rytířům z Olbramovic (Dvořeckým) patřil kostel až do roku 1580.

Čeněk Habart ve své knize Sedlčansko, Sedlecko, Voticko uvádí, že: „po příkladu rytíře Přecha z Olbramovic, jenž byl horlivým přívržencem učení Husova, celá osada záhy přilnula k podobojí a tak stal se kostel husitským, později utrakvistickým. Po roce 1624 byl utrakvistický kněz vypuzen a osada přidělena katolickým farářům v Bystřici.“

Od roku **1672 se stal filiálním kostelem votické fary.**

Ze současnosti:

V nedávné době, ve spolupráci Obce Olbramovice s farností Votice a za přispění dárců, proběhly opravy kostela a to:

- výměna krytiny lodi
- oprava varhan
- rekonstrukce elektroinstalace
- ozvučení kostela
- oprava výmalby interiéru
- odvodnění zdiva kostela a nová dešťová kanalizace
- V roce 2020 byla věž vyčištěna od nánosů prachu, ptačího trusu a opraveno schodiště.

Nyní probíhá oprava střechy věže kostela, jejíž krov je ve špatném stavu a zatéká do ní.

Za účelem opravy věže kostela byla vyhlášena Obcí Olbramovice veřejná sbírka.

INTERIÉR:

Oltář „Nejsvětější trojice“

Tento oltář byl přenesen z kostela sv. Jakuba v Praze a pochází z doby okolo roku 1700. V roce 1986 byl restaurován.

Asi: *Bazilika svatého Jakuba Většího (Staré Město) – při klášteře minoritů, původně gotický, barokně upravený.*

Na obraze je zde vyobrazena **tzv. Nejsvětější trojice**, tzn. **Bůh otec** (oko), **Ježíš Kristus** a **Duch svatý** (holubice).

Bůh otec je v křesťanství vnímán jako **stvořitel světa**, Ježíš Kristus jako **vykupitel světa** a Duch svatý jako **posvětitel světa**. Dohromady tvoří jednu Božskou osobu.

Na slavnost Nejsvětější trojice se v Olbramovicích tradičně slaví pouť. Svátek vychází 8 týdnů po Velikonocích. Letos připadá právě na tuto neděli 30. května.

Obraz Všech svatých

Nad vchodem do sakristie se nachází **obraz „Všech svatých“ ze 17. století**, který byl dříve na hlavním oltáři.

Obraz představuje Nejsvětější trojici v oblacích, k níž se upínají adorující postavy světců – z levé strany žen a z pravé mužů.

V levém dolním rohu stojí několik ženských postav, mezi nimiž lze rozeznat:

sv. Ludmilu v tmavém oděvu s bílou šálou, plachetkou na hlavě a knížecí korunou.

sv. Barboru postava z profilu s věží před tělem

věž: byla vězněna svým otce ve věži

patronkou: horníků, sedláků, architektů, stavebních dělníků, pokrývačů, zedníků, slévačů zvonů, kovářů, kameníků, tesařů, hrobníků, zvoníků, kuchařů, řezníků, dívek; zajatců; dělostřelectva; hasičů; umírajících; vzývána za dobrou smrt, proti ohni, nebezpečí při bouřce, proti moru a horečnatým onemocněním, jako pomocnice v nouzi

sv. Kateřinu sedící v bílých šatech s kolem u pravé nohy

kolo: byla císařem Maxentiem odsouzena na smrt v ozubeném kole, zachránila se, císař jí dal setnout

patronkou: pařížské university, advokátů, filosofů, studentů, pedagogů, teologů, dívek, knihtiskařů, švadlen, soukeníků a řemeslníků pracujících s kolem nebo nožem i vězňů; vzývána bývá při migréně, při postižení jazyka, v hodině smrti a při hledání utopených

Mužské postavy:

sv. Václav stojící, v knížecím šatu

apoštol Petr s klíči v ruce

sv. Antonín Paduánský při pravém okraji s lilii v ruce

Dále:

v horní polovině polopostavy 4 evangelistů,

blíže středu sv. Anna vyučující P. Marii, za nimi hlava býka, atribut evangelisty Lukáše.

Zcela nahoře se nachází vladařská postava Boha Otce s žezlem v pravé ruce, zeleným šatem a okrově hnědým svrchním pláštěm a Krista v bílém spodním šatu s červeným pláštěm. Nad nimi se vznáší holubice – Duch svatý.

Nápis:

Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth

Svatý Pán, Bůh zástupů

Křtitelnice, kropenka u zadního vchodu

Románská

Směrem ke kůru se pod kamennou dlažbou nachází **hrobka rytíře Adama Velemyšského a jeho manželky Doroty**; není označena náhrobním kamenem, ale pochází z ní pravděpodobně náhrobní kámen, který je vsazen u zadního vchodu zvenku.

Adam Velemyšský zemřel 13. listopadu 1609

Výmalba kostela

S malbou samou započato dne 3. srpna 1907. Provedl ji František Fhér, dekorační malíř z Votic.

Malba je provedena románském temperovými či vaječnými barvami a gazeinováním s bohatými ručními ornamenty a bohatým zlacením – dukátovým zlatem.

Co je dukátové zlato? Je téměř ryzí zlato a jeho ryzost je 986/1000 hmotnostního podílu zlata. Jak název napovídá, toto zlato se používá při ražbě speciálních, památečních a investičních mincí. Toto zlato je téměř ryzí, ale ještě dostatečně tvrdé na to, aby z něho bylo možno razit dostatečně kvalitní a odolné mince.

Výmalba byla opravena v roce 1980 a další oprava byla provedena před 2 lety.

Varhany

Pochází z počátku 20. století. Posvěceny v neděli dne 12. října 1902.

Vpravo od zadního vchodu

Žulová deska s ženskou postavou v kroji ze 17. století s rukama sepjatýma na prsou. Čeněk Habart, autor knihy *Sedlčansko, Sedlecko a Voticko* uvádí, že dříve bývala v kostelní dlažbě a přikrývala hrobku. Poté byla umístěna do hřbitovní zdi a odtud v roce 1980 vsazena na současné místo.

Jesličky

Pochází z roku 1980.

Venku uprostřed hřbitova je **památník z roku 1929.**

Památník byl postavený olbramovickými osadníky za vedení Františka Páva. Jedná se o žehnajícího Krista na čtyřhranném žulovém hranolu. Jsou zde uvedeni padlí z 1. světové války.

Posvícení je slavností, vztahující se k posvěcení kostela. Výraz „posvícení“ znamená totéž co „posvěcení“.

Dostavba kostela byla v obci mimořádná událost. Jeho stavbě obyvatelé obvykle věnovali mnoho práce a dle možností i peněz. Církev sama kostely zpravidla nestavěla, ale po dokončení jen kostel převzala a starala se o jeho provoz i údržbu.

Pout' je pak cestou za účelem návštěvy určitého poutního místa, které má náboženský význam. V našem případě se jedná o církevní slavnost k uctění památky svätce, jemuž je zasvěcen místní kostel či kaple a přesné datum se povětšinou určuje dle liturgického – církevního kalendáře. Tato oslava pak byla vždy spojená s lidovou zábavou, různými atrakcemi, prodejem u stánků apod.

Zpracovala Eva Křížková

Zdroje:

HABART, Čeněk. *Sedlčansko, Sedlecko a Voticko: popis a dějiny krajiny mezi stříbropěnnou Vltavou a památným Blaníkem a vylíčení života jejího lidu. Díl IV.* 1. vydání. Sedlčany: Nákladem radnic v Sedlčanech, Sedlci-Prčici a Voticích vydal AlfaPrint Sedlčany, 1994. 756 stran. ISBN 80-901509-6-9.

Farní kronika farnosti Votice – 20. století

Macháček, František. *Dějiny Olbramovic.* 1875